

[Vesterager.]

alt for tidt. Jeg synes derfor, det er naturligt, at der i Lovforslaget fastsættes, at Alderstillægene skal rette sig efter de Alderstillæg, som ydes til Lærere i Folkeskolen.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet fremhævede, at det var et meget stort Tilskud, der her krævedes fra Statens Side, og at det vilde blive langt større end det, der ydes til de kommunale Skoler. Det skal jeg ikke bestride, men jeg tror nu ikke, den ærede Ordfører regnede helt loyalt overfor de private Realskoler; thi ganske vist opgives der et Elefantal i Overskoleklasserne paa 9 900, og dividerer man dette Tal ind i Statstilskuddet, faar man jo nok et ret højt Tal frem — rimeligvis ogsaa et Tal, som bliver højere end det tilsvarende for de kommunale Skoler —, men man maa huske paa, at der lige i Forvejen var nævnt et andet Tal, som man ikke helt kan lade ude af Betragtning, nemlig de 5 500 Elever, som gaar i Realskolernes Underklasser.

Hvis man skulde have disse Elever ind i de kommunale Skoler, kunde man jo ikke gøre det gratis, det vilde koste noget, og derfor vilde det være mere rimeligt, om man her lagde de to Tal sammen og beregnede Realskolernes Elefantal til den Sum, som derved fremkom. Selv om man nu ikke kan regne Udgifterne til Underskolen saa højt som Udgifterne til Overskolen, vil der dog fremkomme et betydeligt mindre Tilskud pr. Elev end det nævnte. Hvis man tager en almindelig Friskole paa Landet — disse Skoler har jo ogsaa deres Forhold ordnet ved Lov —, kan det ikke nægtes, at de faar et ret rimeligt Tilskud, et Tilskud, der, saa vidt jeg ved, er større end det, der gives til Realskolernes Børn. Jeg synes derfor ikke, man maa være saa haard i sin Kritik overfor det Tilskud, der her er Tale om, og i hvert Fald bør man være saa loyal, at man tager det hele med, naar man gør det op. De forskellige Detailspørgsmaal, der kan komme frem i Anledning af dette Lovforslag, egner sig bedst til at drøftes i et Udvalg. Jeg skal ikke nægte, at der er forskellige Spørgsmaal, som jeg gerne vil have klaret, og som jeg altsaa vil rejse, naar Lovforslaget havner i et Udvalg. Her skal jeg kun sige, at de private Realskolars Betydning er saa stor, at jeg ikke tror, Samfundet er tjent med, at de faar saa vanskelige Kaar, at de ikke kan røgte deres Opgave tilfredsstillende. Jeg finder det naturligt, at de ligesom de private Seminarier faar deres Forhold ordnet ved Lov.

Med Hensyn til Handelen med Skolerne vil jeg gerne sige, at det er altid uhel-

digt, naar et Statstilskud kan kapitaliseres og altsaa udnyttes af den enkelte Ejer; men jeg tror rigtignok, det vil være saare vanskeligt at finde en Ordning, hvorved dette kan afskaffes fuldstændigt. Jeg tror ikke, man kan faa alle Realskolerne til at blive selvejende Institutioner, og jeg tror heller ikke, det vilde være gavnligt at gennemføre et saadant Krav konsekvent; det vilde i høj Grad svække den Betydning, Realskolerne har, og blive en Hindring for, at de kan udfolde sig paa en sund og god Maade.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling her i Tinget og tilsige mit Partis Støtte dertil.

A. M. Hansen: Jeg skal ikke følge de ærede foregaaende Talere ind paa den Vej, der fører til en Behandling af Spørgsmaalet om, hvorvidt de private Realskoler løser en Samfundsopgave saa eller saa godt; det er jo ikke det, der skal forhandles her. Vi *har* nu disse private Realskoler, og de har hvert Aar faaet et Tilskud paa Finansloven, men nu er Spørgsmaalet dette, om vi skal skabe en Ordning, hvorved disse Skoler og deres Ledere kan føle sig økonomisk trygge. Da vi fra vor Side mener, at de Skoler, der her er Tale om, og hvoraf de fleste ligger paa Landet, netop løser en stor og betydelig Opgave derved, at de aabner Mulighed for mangfoldige unge for en let og forholdsvis billig Adgang til videre Uddannelse, saa er vi tilfredse med, at der nu søges tilvejebragt lovordnede Regler for Ydelsen af Statstilskud til disse private Skoler.

I det store og hele kan jeg give den her foreslaaede Tilskudsordning min Tilslutning; den bygger hovedsagelig paa den hidtil anvendte Praksis og er tilmed fremgaaet af en Ordning, som ifølge den højtærede Ministers Udtalelser er blevet til under Forhandling med Repræsentanter for de paagældende Skoler. Jeg finder derfor ingen Grund til at gaa i Enkeltheder, da disse bedst vil kunne behandles i et Udvalg, men skal dog gøre et Par enkelte Bemærkninger.

Den første angaar et Spørgsmaal, som flere af de ærede foregaaende Talere har været inde paa, nemlig Skolernes Ejerforhold. Det af den store Skolekommission fremsatte Krav om, at Skolerne skulde gøres til selvejende Institutioner, lader sig vel neppe gennemføre; men jeg gaar ud fra, at den højtærede Minister vil være medvirkende til at indføje Bestemmelser i Lov-